

ב"ה . גלילי ב"ה ל' ע"ר . ג' תר"ש . השנה השמונה-עשרה
ערוכים בידי נחמה ליבוביץ
יו"ל ע"י מוסד תורה והשכלה למבוגרים ולנוער
הסתדרות נשי מזרחי באמריקה

המחלקה לתנוך ותרבות תורנית בגולה

כ"ך

חיי שרה (תשל"ט)

א. שאלה כללית

אברבנאל מקשה: למה צוה אברהם שלא יקח אשה מבנות הכנעני, האם מפני שהיו עובדי עבודה זרה, גוי בעבר הנהר היו כן ומה הועיל בתקנתו. והנה: אם יצחק צוה ליעקב כן, היה מפני הנסיון שראה שהיו מורת רוח לו ולרבקה ולא נסה בזה אברהם. ומדוע הרחיק בנות כנען ולא הרחיק בנות בתואל ונחור שהיו רעים וחטאים מצד אמונותיהם כאנשי כנען, כל שכן שאמר "אשר אנכי יושב בקרבם" - דרשוהו חז"ל על ענין אשכול וממרא והם היו אנשים טובים ובעלי בריהו ולמה אסרם?

שד"ל: שעת היה מתחתן בהם, טוב לא יתכן לישראל להוריש הכנעני מארצו אחרי היותם אחים, כמו שלא יתגרו מלחמה במואב, עמון ואדום.

1. מהי חולשת תשובתו של שד"ל
2. נסה לענות על שאלת אברבנאל תשובה אחרת!

ב. שאלות ודיוקים ברש"י:

1א) י"ח ד"ה ותורד כזה מעל שכמה

הטרה לדברי רש"י אלה: בר' ל"ח י"ב ד"ה ויעל על גווי צאנו: ויעל תמנתה לעמוד על גווי צאנו. שמת ג' ג' ד"ה אסורה נא: אסורה מכאן להחזרה שם. מה הקשי המשותף בפסוקים אלה ובפסוקים?

וקשיו: אם בא רש"י לפרש המלה - למח לא פרשה בפרק ב' ב' ויכל אלוקים, ולמה לא העיר כלום בפרקו ס' ט"ו ויהי הוא סרם סרם כלה לדבר - ומה הקשי שמצא בפסוקים? ור' רש"י בר' מ"ג פסוק ב'!

מה קשה לו?

2) י"א י' אם כליו די

ספקו, שזו היא נמי שתינת בשחתם די ספקו

3) כ"ה ד"ה בת בתואל:

השיבתו על ראשון ראשון ועל אחרון אחרון.

4) כ"ס ד"ה וירץ: למח רץ ועל מח רץ "ויחי כראות את חבזה, אמרו: "עשיר הוא זח" ונתן עיניו בממון.

אא5) י"ז ד"ה לא תקח השח: אם לא תלך תחילה אל בית אבי ולא תאבד ללכת אחריך

באר יצחק: ישב רש"י בלשון סדר הכתובים ואמר, שבאמת הוא מקרא מסודר והסדר ראוי להיות כזה: ויהי כמאות... וכשמעו... וירץ... ויבוא. ויש לשאול: אם כן, למה לא אמר בקצור "סרסרו וטרחו ומה ראת להחזיר דבריו" ימח ראה רש"י להלכיס את דגלי ל"ה ל"ה. אם לא אל בית הרי תלך" (בשנני סדר חמלים ובתוספת המלה "תחילה") לתוך מירוש מסוק ל"ז - מה תיקן בדבריו?

ה פ ס ד ה

טלכים אי מרק אי, אי-ל"א

א. חסדי למח נקרא דוד בפרק זה בתי הכתוב (ולא רק בתי הזכריות) "חמלן דוד" או "חמלך" ונקרא מיד עם החתלת פרק ה' "דודש בלתי ב"א" ויקרבו ימי דוד לפות"

ב. אברבנאל מקשה: בפסוקים י"ז, י"ז נאמר: "אתה נשבעת, כי שלמה בנך ימלוך אחרי והוא ישב על כסאך" וחלף היה ראוי "כל שלמה בנך ימלוך אחריך" והוא ישב על כסאך" ולמה לא נאמר כך?

ענה לקושיתו

ספור נחן לבת שבע	ספור נחן לבת שבע	ספור נחן לבת שבע
י"א: הלא שמעת כי מלך אדוניה גאדונו דוד לא ידע י"ג: לכן בואי אל המלך דוד ואמרת אליו: הלא אתה, אדוני המלך, נשבעת לאמתי כי שלמה בנך ימלוך אחרי והוא יושב על כסא ומדוע מלך אדוניה? י"ח: ועתה הנה אדוניה מלך ועתה אדוני המלך לא ידעת! י"ז: אדוני אתה ניבעת בה' אלהיך לאמך כי שלמה בנך ימלוך אחרי והוא יושב על כסא	י"ח: ועתה הנה אדוניה מלך ועתה אדוני המלך לא ידעת! י"ט: ויזבח י"ז: ומריא וצאן לרוב ויקרא לכל בני המלך ולאביהם הכהן וליואב שר הצבא ולשלמה עבד לא קרא	י"ח: ועתה הנה אדוניה מלך ועתה אדוני המלך לא ידעת! י"ט: ויזבח י"ז: ומריא וצאן לרוב ויקרא לכל בני המלך ולאביהם הכהן וליואב שר הצבא ולשלמה עבד לא קרא

ג. ספורו של מרד אדוניה חוזר בפרק זה ארבע פעמים. התוכל להסביר סבת השונויים השונים?

- ו. ויהיו דבריו עם יואב בן צרויה
ז. ויעזרו אחר אדוניה,
ח. ויזכו הכהן
ובניהו בן יהוידע
ונחן הנביא
ושמעי ורעי הנבורים אשר לדוד
לא היו עם אדוניה.
- ו. ויזבח אדוניה
צאן ומריא וצאן לרוב
ויקרא את כל אחיו בני המלך
ולכל אנשי יהודה עבדי המלך
ובניהו
ונחן הנביא
ושמעי ורעי הנבורים
לא קרא
- א. ויהיו דבריו עם יואב בן צרויה
ב. ויעזרו אחר אדוניה,
ג. ויזכו הכהן
ד. ובניהו בן יהוידע
ה. ונחן הנביא
ו. ושמעי ורעי הנבורים אשר לדוד
ז. ויהיו דבריו עם יואב בן צרויה
ח. ויעזרו אחר אדוניה,
ט. ויזכו הכהן
י. ובניהו בן יהוידע
יא. ונחן הנביא
יב. ושמעי ורעי הנבורים אשר לדוד
יג. ויהיו דבריו עם יואב בן צרויה
יד. ויעזרו אחר אדוניה,
טו. ויזכו הכהן
טז. ובניהו בן יהוידע
יז. ונחן הנביא
יח. ושמעי ורעי הנבורים אשר לדוד
יט. ויהיו דבריו עם יואב בן צרויה
כ. ויעזרו אחר אדוניה,
כא. ויזכו הכהן
כב. ובניהו בן יהוידע
כג. ונחן הנביא
כד. ושמעי ורעי הנבורים אשר לדוד
כה. ויהיו דבריו עם יואב בן צרויה
כו. ויעזרו אחר אדוניה,
כז. ויזכו הכהן
כח. ובניהו בן יהוידע
כט. ונחן הנביא
ל. ושמעי ורעי הנבורים אשר לדוד
לא היו עם אדוניה.
- א. ויהיו דבריו עם יואב בן צרויה
ב. ויעזרו אחר אדוניה,
ג. ויזכו הכהן
ד. ובניהו בן יהוידע
ה. ונחן הנביא
ו. ושמעי ורעי הנבורים אשר לדוד
ז. ויהיו דבריו עם יואב בן צרויה
ח. ויעזרו אחר אדוניה,
ט. ויזכו הכהן
י. ובניהו בן יהוידע
יא. ונחן הנביא
יב. ושמעי ורעי הנבורים אשר לדוד
יג. ויהיו דבריו עם יואב בן צרויה
יד. ויעזרו אחר אדוניה,
טו. ויזכו הכהן
טז. ובניהו בן יהוידע
יז. ונחן הנביא
יח. ושמעי ורעי הנבורים אשר לדוד
יט. ויהיו דבריו עם יואב בן צרויה
כ. ויעזרו אחר אדוניה,
כא. ויזכו הכהן
כב. ובניהו בן יהוידע
כג. ונחן הנביא
כד. ושמעי ורעי הנבורים אשר לדוד
כה. ויהיו דבריו עם יואב בן צרויה
כו. ויעזרו אחר אדוניה,
כז. ויזכו הכהן
כח. ובניהו בן יהוידע
כט. ונחן הנביא
ל. ושמעי ורעי הנבורים אשר לדוד
לא היו עם אדוניה.

(א) למה לא ספרה בתשבע ש'אדוניה קרא לכל אנשי יהודה עבדי המלך וספרה שקרא לכל "בני המלך ולאביהם"

(ב) מה מסימנות ההוספה של "לרוב" בפ"ב. שבע ובפי נתן (בפסוקים י"ט, כ"ה) שאינה בלשון הכתוב (בפ"ט, ט"ז, ט"ח)?

(ג) מה ראה נתן הנביא להפך את דברי בת שבע בפ"י ש'נאמר צניחותא לשאלה בפ"כ כ"ד?

(ד) מה ראו בת שבע ונתן להוסיף לעצמו של "שלמה" את הכנה "עבדך" (בפסוקים י"ט וכו') ואלו הכתוב קראו "שלמה אחיו" (של אדוניה) בפ"ט, ט"ז?